

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI KATONÁK, CSOPORTOK FELSZERELÉSÉNEK FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI

A szerző a témakör egyik szakértője tudományos alaposággal foglalkozik a különleges műveleti katonák, csoportok felszerelésének kialakításával. A szerző írásából megismerhetjük a különleges műveleti katonák felszerelésének egységeit. Részletesen foglalkozik a különleges műveleti csoport fegyvereivel szembeni elvárásokkal. Az írás további részében ismerteti a csoportok kollektív felszerelését és a ruházatukkal, technikai eszközeikkel szembeni elvárásokat.

The author is an expert in this topic. He gives an academic consideration to the development of the special operations soldiers' and teams' equipment. We can have a good summary on the special operations soldiers' and units' equipment units. After that, he gives us a full picture of expectations for the weapons of the special operations team. In the further part, the author summarizes the expectations for the collective equipment and clothing, as well as the technical devices of the team.

BEVEZETŐ

Tanulmányozva az emberiség háborúit, azok történetét, jól megfigyelhetjük azt, hogy függetlenül azt mikor is vívták, különös figyelmet fordítottak a katonák ruházatára fegyverzetére, és a különböző védőfelszereléseikre. Gyakran eldöntötte az adott csata kimenetelét, ha az egyik harcoló fél jobb, modernebb felszereléssel rendelkezett, mint az ellenfele.

A modern kori hadviselésben fontos szerephez jutott a különleges műveleti katona felszerelése. Alapvető követelmény, hogy azt úgy kell kialakítani, hogy bármilyen földrajzi helyzetben, tekintet nélkül az időjárási viszonyokra a katona azokat alkalmazni tudja, harcászultságát hosszú ideig fenn tudja tartani. Ennek alapvető feltétele összegezve: a katonák évszaknak és a szélsőséges időjárásnak is megfelelő öltözet, a kézfegyverek minél szélesebb körű alkalmazhatósága és a védőfelszerelések alkalmazása, amelynek alapfeladata az emberélet megóvása.

A különleges műveleti katonák az adott feladat végrehajtásához szükséges teljes felszerelést viszik magukkal az ellenség mélységébe, így fontos szerephez jut a jó felszerelés, amely lehet, hogy egy nézőpont szerint nagyon sok pénzbe kerül, de szerintem egy olyan felszerelés, amely biztosítja a katonáink számára a harci feladat túlélését és a feladat sikeres megoldását, az minden pénzt megér.

Alapvetően a vizsgálatom tárgyához Európa természeti és időjárási viszonyait vettem kiindulási alapként, mivel katonáink szolgálati idejük nagy részét honi területen töltik, a felszereléseket és a követelményeiket ezen éghajlati és természeti viszonyokra vonatkoztatom. Természetesen figyelembe vettem olyan területeket is, ahol a katonáink jelenleg is harcolnak, illetve harcolhatnak (Irán, Afganisztán, Afrika).

Felmerült bennem a téma vizsgálata során jó pár kérdés: Milyen ruházatot, felszerelést rendszeresítsünk, hogy a magyar különleges műveleti katonák ezen anyagok alkalmazásával le tudják küzdeni az előttük álló kihívásokat?

A különleges műveleti katonák ruházatának és felszerelésének kialakításakor mindig a célszerűség a vezérlő elv, ami figyelembe veszi az időjárási viszonyokat és az előttük álló feladat specifikumait. Törekedni kell arra, hogy a felszerelés és a ruházat sokrétű legyen. Alaposan át kell gondolni a kapott feladat végrehajtásának körülményeit, megfelelő szakértelemmel, körültekintéssel kell kiválogatni a felszerelés egyes elemeit, hogy a katonáknak ne a felszerelés okozta nehézségekkel, avagy az időjárás hatásaival kelljen megküzdeniük, hanem „csak” a harcfeladatra összpontosítsanak.

A FELSZERELÉS EGYSÉGEI

A katonák felszerelését általában a világ haderőiben egy-egy küldetés végrehajtásához alakítják ki, időszakos egységet képezve. Ehhez képest a különleges műveleti zászlóalj katonáinak jelenleg rendelkezésre álló felszerelése igen sok

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

Dr. FORRAY László

kívánni valót hagy maga után. E ténybeli álláspontomat erősítette meg az afganisztáni bevetésről hazaérkező különleges műveleti csoportok katonáival történő beszélgetéseimkor elhangzott, általuk elmondott vélemények összessége.

A felszerelés meghatározásakor figyelembe kell venni az alábbiakat:

- A felszerelés összeállítása csak körültekintő előzetes alkalmazási terepfelmérés és az anyagok megfelelő minőségi bevizsgálása után lehetséges;
- a felszerelés összeállítása mindenképpen feladatorientált legyen;
- csak a szükséges elemeket tartalmazza;
- törekedjünk a kis tömeg kialakítására;
- megfelelő minőségű és működőképes eszközöket tartalmazzon.

„Három dologra van szükséged a felszerelésedből: lőszerre, élelemre és még több lőszerre..” (Egy angol tengerészgyalogos mondta a Falklandi háborúban).

Ez a mondás tömören kifejezi egy gyalogos katona felfogását a legszükségesebb felszerelési tárgyokról. Azonban mindez a különleges műveleti katonák számára kevés. A többi hagyományos katona részére ott van az alakulatuk logisztikai része, amely folyamatosan gondoskodik a beosztott állományról, nap, mint nap kiegészítve, feltöltve a hiányzó, illetve sérült felszerelést. Ellenben, a műveleti csoportok tagjai csak azt használhatják fel, amit a testükön, a hátizsájjukban és a kezükben visznek.

Egy SAS katona fogalmazta meg a következőket: *„A felszerelés kiválasztásakor, málházáskor tartsd mindig a szemed előtt: Abból élsz, ami a hátadon van, azzal harcolsz, ami az öveden van, és az segít a túlélésben, ami a zsebedben van”.*

A katona felszerelése két részre osztható:

Az első az alapfelszerelés, ami állandó, rendszeresített, esetleg kiegészülhet évszaktól függően. Ebbe tartozik:

- gyakorló ruházat;
- bakancs;
- személyi fegyverek;
- alap menetfelszerelés (váltóruha, tisztálkodó/eü. felszerelés, karbantartó anyagok, sátorlap, vegyvédelmi felszerelés, hálósák, Polifoam matrac, stb.),

A második csoportba sorolhatjuk a speciális felszerelési anyagokat, amelyek a katonák előtt álló feladat függvényében változik. Itt kapnak helyet az olyan felszerelési tárgyak, amelyek a cél elérését biztosítják a katona számára:

- különleges fegyverek;
- híradó berendezések;
- figyelő és éjellátó berendezések;
- egyéb speciális felderítő-, vagy rombolóeszközök;
- mini pilóta nélküli repülőeszköz;
- ejtőernyő, búvárfelszerelés, hegymászó felszerelés, stb.).

Alapkövetelmények a felszerelés összeállításakor:

- maximális tartalom, minimális tömeg alapszabálya,
- jó teherelosztás;
- a felszerelési tárgyakhoz történő gyors hozzáférés lehetősége;
- ne akadályozza a mozgást;
- adott alkalom esetén gyorsan levethető legyen;
- jól variálható, kiegészíthető legyen;
- legyen külső, vagy belső csövázás;

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

Dr. FORRAY László

- feleljen meg a hang és vizuális álcázás követelményeinek;
- a hátizsák legyen vízhatlan, lehetőleg két részre osztott.

A különleges műveleti katonák felszerelésének rögzítését hevederezéssel, vagy övrendszer alkalmazásával lehet megoldani. A többi anyagot pedig hátizsákban viszi magával. Annak ellenére, hogy a harci felszerelés csak a lényeges dolgokat tartalmazza, a tömege így is eléri, a 35 kg-ot.

Megállapíthatjuk, hogy a felszerelés több külön egységet képező csoportra bontható, amelyek egymással variálhatók:

- fegyverzet;
- ruházat;
- élelmiszer;
- egyéb felszerelés.

A különleges műveleti katonák, csoportok fegyverei

A katona harci felszerelésének első eleme a fegyver. Alapvetően egyéni, kollektív és speciális fegyverekről beszélhetünk. Az egyéni fegyverekhez tartoznak a pisztolyok, géppisztolyok és gépkarabélyok. Feladatuk elsősorban a katona önvédelme, mindamellett a konkrét harcfelelet végrehajtásakor is alkalmazni lehet őket. Működésükkor egyszerűnek, megbízhatónak kell lenniük és könnyen karbantarthatónak.

A különleges műveleti katona számára legfontosabb harcászati/technikai jellemzők e fegyverek kiválasztásakor:

- a hatásos és célzott lőtávolság;
- a tárcák lőszerbefogadó képessége;
- a tár cseréjéhez és újratöltéséhez szükséges idő;
- a lövedék ölő hatása;
- a fegyver és a töltött fegyver súlya;
- a fegyver mérete, (ejtőernyős ugrásnál);
- a fegyver működésének biztonsága;
- a fegyver karbantarthatósága, egyszerűsége;
- a fegyver felszerelhető-e hangtompítóval, egyéb technikai eszközökkel.

Az 1. számú ábrán a különleges műveleti katonák felszerelése látható

1. ábra: A különleges műveleti katonák felszerelése (változat)¹

¹ Forray László – Holndonner Hermann: A különleges felderítő erők helye és szerepe a korszerű nemzeti

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

Dr. FORRAY László

A következő kategóriába a kollektív vagy/és speciális fegyvereket sorolhatjuk. Ezek a géppuskák, kézi páncéltörő fegyverek, katonai mesterlövész puskák, illetve egyéb speciális fegyverek lehetnek (pl.: nyílpuska). A kapott harci feladat határozza meg a kollektív fegyverek milyenségét, mennyiségét. Ezeknél a fegyvereknél is, figyelembe kell venni az előttünk álló feladat végrehajtásához szükséges tulajdonságokat is, illetve a fegyver súlyát, méretét, szállíthatóságát. Az utóbbi háborúk tapasztalata volt, hogy általában 8-10 tárat és 400-500 darablőszert kell magával vinnie átlagban a katonának.

A különleges műveleti katonák legfontosabb fegyverei:

- pisztolyok;
- katonai mesterlövészpuskák;
- sörétes puskák;
- gépkarabélyok;
- géppisztolyok;
- géppuskák;
- gránátok;
- gránátvetők;
- kések, túlélőkések;
- kézi páncéltörő fegyverek;

(+ egyéb, főleg plasztikus robbanóanyagok).

A különleges műveleti csoportok kollektív felszerelése

A csoport kollektív felszerelése az egyes szakosodott katonák megfelelő minőségű és mennyiségű, a feladataik ellátásához szükséges felszerelését tartalmazza. Legfontosabb és egyben a legdrágább felszerelési tárgyakat a fegyverzet jelenti, amelyeket az előző részben említettem.

Az alábbi felszerelési tárgyak elengedhetetlenül fontosak a csoportok/katonák számára, mivel nem csak a feladat végrehajtását segítik elő, hanem az életüket is megmenthetik.

Éjjellátó felszerelés: Az egyéni éjjellátó berendezése fejre, vagy sisakra szerelhető, kicsi, könnyű, monokuláris, hosszú élettartamú legyen, valamint kopás, ütés, törésálló. A különleges műveleti csoport feladat végrehajtásra alkalmazott éjjellátó berendezésének könnyűnek, szállíthatónak, nagy teljesítményűnek, passzívnak, rögzíthetőnek kell lennie.

Fényképezőgép: Digitális (min. 10 MP), a csoport rádiójához csatlakoztathatónak, kicsinek, álcázó színűnek kell lennie. Legyen alkalmas éjszakai felvételek vaku nélküli készítésére. Ezen kívül legyen még kopás, ütés, törésálló.

Videó kamera: Az elvárások ugyanazok, mint a fényképezőgépnél, lehetőleg merevlemezes felvételű, avagy SD kártyás legyen.

Miniatűr kamerák: A katonák fejére, sisakjára, avagy felszerelésre szerelhető, miniatűr méretű, nagy távolságból is biztonságosan kezelhető mikro kamerák, melyek egyedül, vagy egy rendszer elemeként is alkalmazhatóak. Rossz körülmények között is jó képminőséget biztosítsanak, a csoport rádiójához csatlakoztathatóak legyenek, legyenek még kopás, ütés, törésállóak.

Optikai, lézer és infravörös berendezések: Legyenek nagy felbontásúak, nagy teljesítményűek. Elvárt a könnyű szállíthatóság. Feleljen meg a speciális feladatok kiszolgálására, valamint legyenek kopás, ütés, törésállóak. Biztosítsa a megbízható célfelderítést és célmegjelölést.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

Dr. FORRAY László

Érzékelők: Legyenek nagy mennyiségben szállíthatóak, könnyűek, olcsók, egyedül is alkalmazhatóak, de adott esetben egy rendszert alkotó berendezések, melyek jelzőrendszerrel összeköthetőek, terepen alkalmazhatóak. Legyenek kopás, ütés, törésállóak.

Számítógép (hálózat): Alapvetően zárt rendszerű, titkosított számítógép, egyszerűen kezelhető programokkal (*Linux, avagy Microsoft*). Legyen könnyen szállítható, a csoport rádiójához, a miniatűr kamerákhoz, az érzékelőkhöz csatlakoztatható. A számítógép legyen olyan, amely a nemzeti titkos csatornán csatlakozik az előjáróhoz. Legyen képes videokonferenciák megtartására. Legyen kopás, ütés, törésálló.

Előre csomagolt élelmezési fejadagok: Legyenek kémiaiilag melegíthetőek, könnyűek, kis helyen tárolhatóak, sokáig eltarthatók, zajtalanul bonthatók, visszazárhatóak, vákuumcsomagoltak. Biztosítsák a megfelelő kalória, vitamin és ásványi anyag tartalmat.

A város harc megívását elősegítő felszerelések: Ezen felszerelési tárgyak kiválasztásánál a különleges alakulatok célját legmarkánsabban megvalósító, hordozhatósági, és beszerezhetőségi szempontokat kell figyelembe venni. A beépített területen folytatott küzdelem eszközei pl.: kanyarpuska, optikai felszerelések, a drótvágó, a kötél-létra, előre gyártott robbanóanyag, gumilövedék, pajzs, stb.

Gyorskötél: Helikopteres alkalmazás esetére. Feleljen meg a nemzetközi szabványoknak. Különböző hosszúságú, jelzőrendszerek elhelyezésére kialakításokkal kell, hogy rendelkezzen, valamint átalakítható legyen SPIES (Special Patrol Infiltration/ Exfiltration System) kiemelési mód végrehajtására.

Hegyi, búvár, ejtőernyős anyagok: Ezen felszerelési tárgyak kiválasztásánál a különleges alakulatok célját legmarkánsabban megvalósító, hordozhatósági, minőségi és beszerezhetőségi szempontokat kell figyelembe venni. Mindenképpen feladatorientált, megbízható, és sokoldalúan felhasználhatóaknak kell lenniük.

Terepjáró gépjárművek: Legalább hat fő a felszerelésével együtt kényelmesen elférjen benne, megfelelő terepjáró képességgel rendelkezzen, felszerelhetőek legyenek rá a különböző fegyver, és optikai rendszerek. Lehetőleg rendelkezzen aknák elleni alvázvédelemmel, golyóálló utas kabinnal, megfelelő hatótávolsággal.

Motoros gumicsónak: A motornak eltávolíthatónak kell lennie, legálabb hat fő teljes alkalmazási felszereléssel történő szállítására legyen képes.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI KATONÁK, CSOPORTOK RUHÁZATA

A katonák öltözetének kialakításakor nem a divatelemek a meghatározók, hanem a mindenkori célszerűség, feladatorientáltság és időjárási kihívásoknak való megfelelés.

A világ haderőinek katonái az országukban rendszeresített gyakorló egyenruhát viselik. Ezek az öltözetek, mind színösszetételükben, mind anyagukban különböznek. A fegyveres erőkn belül is többféle változata van a gyakorló egyenruhának, attól függően melyik fegyvernemnél, avagy szakcsapatnál szolgál a katona. Másrészt van téli, nyári gyakorló, illetve átmeneti ruházat. (Elég csupán a Magyar Honvédség különböző öltözeti változataira gondolnunk). Itt megemlíthetjük a rendszeresített sivatagi ruházatunkat is.

A katona ruházatának fő rendeltetése, hogy védelmet nyújtson a testnek a hőség, a hideg, a nedvesség, a szél, illetve a különböző mechanikai- és esetleges égési sérülésekkel szemben. Aki már volt terepen különböző természeti viszonyok között az a saját bőrén tapasztalhatta, hogy a szél és a hideg hatását a járulékos nedvesség lényegesen növeli. Ezért törekedni kell arra, hogy a ruházat ne nedvesedjen át és elkerülni azt, hogy az izzadság ne áztassa át a testtel közvetlenül érintkező ruharétegeket.

Természetesen a komolyabb mechanikai behatásokat a legjobb anyagú ruha sem tudja megakadályozni, de ha megfelelő a szakítószilárdsága (ripstop), akkor a karcolások, horzsolások, növényi szúrások ellen megfelelő védelmet nyújthat. A gyakorló ruházat anyagának helyes megválasztásával és különböző vegyi eljárások alkalmazásával csökkenthetőek a

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

Dr. FORRAY László

ruházat égési tulajdonságai, és ebből kifolyólag bizonyos határok között segítheti az égési sérülések elkerülését, csökkentését.

A fentiek alapján a ruházat kialakításánál, megválasztásánál a következőket kell figyelembe venni:

- a ruházat anyagának helyes megválasztása: (gyapjú, pamut, műszálás, kevert anyagú, stb.);
- szakító szilárdság, vízhatlanság;
- vízlepergető képesség, vízfelszívó képesség;
- hő megőrző képesség;
- a ruházat égési tulajdonsága;
- színek hatása (álcázási képesség);
- öltözködési módszer;
- a ruházat szabása, méretei;
- kényelmi tulajdonságok.

A bakancs

A különböző háborúkat megjárt katonák tapasztalata az volt, hogy a nem megfelelő katonai bakancsok a kedvezőtlen terepviszonyok, a rossz időjárási viszonyok és a hosszú, erőteljes igénybe vételek hatására erőteljesen kikezdték a harcosok lábát. Ami minden esetben a harcképesség csökkenését jelentette. Ezért az egyik legfontosabb a katona számára a mérethelyes és a legmodernebb kutatások alapján kifejlesztett bakancs (ok) kiválasztása, viselése.

A katonai bakancsokkal szemben támasztott követelmények

- legyen vízhatlan;
- biztosítsa a szellőzés lehetőségét;
- legyen erős bőr felsőrésze;
- legyen könnyű fűzési lehetőség;
- a bakancs talpának mintázata tegye lehetővé a csúszós terepen való tapadást;
- a talp anyaga legyen hőszigetelő;
- legyen a talp anyaga tartós;
- áramütés elleni védettség;
- fém betét és fém orrcsúcs.

A katonai bakancsok színe általában az álcázást segíti. Legelterjedtebb a fekete illetve a sötétbarna, de dzsungelbakancsoknál jellemző a fekete - zöld kialakítás, sivatagi bakancsoknál pedig a homok színű. Az eddig felsoroltakon túl nagyon fontos a kényelmi szempont és a mérethelyesség. Nem szabad, hogy a lábfej előre-hátra csúszkáljon a bakancsban, az sem jó, ha nagyon szoros a bakancs. A lábujjak számára elegendő helyet kell hagyni a mozgásra. Fontos az is, milyen zoknit vesz fel a katona.

Több ország különleges katonáinak tökéletes zoknik állnak rendelkezésükre. Ezeknek tiszta gyapjú talpuk van, ami biztosítja az izzadság felszívódását, elvezetését a lábról. A felsőrész ezzel ellentétben táguló, műszálás anyagból készült. Ez ráfeszül a vádlira, így még a legnehezebb igénybevételkor sem csúszik le.

Gyakorló öltöny

Egy garnitúrába egy zubbony és egy nadrág tartozik a megfelelő kiegészítőkkel. (Lehet kezeslábas, overáll jellegű is). Anyaga erős kevertszálás vászon (ripstop szövésű), melynek műszáltartalma a szakítószilárdságot, pamuttartalma pedig a komfortérzetet biztosítja. Színe alkalmazkodjon az adott terephez.

A jövőben lehetőleg legyen a rendszeresített gyakorló ruházat digitális/pixeles színezetű. *„Természetesen adódik a kérdés, vajon a Magyar Honvédségnek lesz-e „digitális” terepszínű egyenruhája?”²*

² http://www.hm.gov.hu/hirek/kiadvanyok/uj_honvedsesegi_szemle/the_world_goes_digital/ / 2007.03.19

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

Dr. FORRAY László

Gyakorló kabát béléssel

Erős és vízlepergető hatású, lélegző anyagból (pl: Gore Tex³) készüljön. Anyagában legyen erős, bírja a környezeti hatásokat. Anyaga erős kevertszálalás vászon (ripstop szövésű),⁴ melynek műszáلتartama a szakítószilárdságot, pamut-tartalma pedig a komfortérzetet biztosítja. Színe alkalmazkodjon az adott terephez.

Testpáncél

„A katonákat nanotechnikára alapuló védőfelszerelésekkel látják el, melyek radikális változást hozhatnak a gyalogság taktikai alkalmazásában. Az első,

gyakorlatba is átültetett áttörések e téren már megtörténtek, az MIT⁵ két tudósa beépítette az ISN-el kooperációban a Kevlar védőmellénybe a „nanoszemcsés kabátot” mely így könnyebb lett és 50-szer erősebb is. A beépített mágnes az anyagot, mikor a felhasználójának szüksége van rá, megszilárdítja, míg normál helyzetben szinte cseppfolyós állapotban van. A katona maga aktiválhatja dinamikus páncélzatát, ha lövéseket hall, vagy ha veszélyes szituációba kerül. Ez a testpáncél még csak kezdetleges prototípusa annak a magasan összetett védőeszköznek melyet az ISN tervez, amely a mellékelt kép szerint fog kinézni.”⁶

2. ábra: Testpáncél

EGYÉB FELSZERELÉS

- a túlélési csomag;
- az elsősegély készlet;
- élelem;
- hálózások;
- sátorlap, Polifoam;
- személyes felszerelés;
- víz;
- különleges felszerelés, (rádió, speciális felderítő - figyelő berendezés, hegymászó felszerelés, bűvaruha, stb.);
- lőszer, jelzőrakéták, robbanóanyag;
- kiegészítő felszerelések, (tartalék anyagok, sisak, arcmaszk, könyök/térdvédő, álcaruhák, stb.).

Szárazföldi járművek

Kulcsfontosságú szereppel bírnak a különleges csoportok bevetéseiben. Ezek a járművek teszik lehetővé a különleges csoportok számára a terepen való gyors mozgás lehetőségét és természetesen azt is, hogy a szárazföldön minél hama-

3 A Gore-Tex® mikropórusos membrán minden Gore-Tex® termék alapja. A membrán szerkezetét 1,4 milliárd mikroszkopikus pórus alkotja. Ezek a pórusok 20.000-szer kisebbek egy vízcseppnél - ezért vízálló a membrán, azonban 700-szor nagyobbak, mint a vízpára molekulája - ezért szellőztet, lélegzik a membrán.

4 „Ripstop” borítás, aminek a lényege nem más, mint az, hogy ha megsérülne esetleg az anyag, nem tud továbbszakadni a négyzetárcsos anyagszerkezetnek köszönhetően.

5 http://www.smalltimes.com/Articles/Article_Display.cfm?ARTICLE_ID=268741&p=109

6 http://www.nanowerk.com/phpscripts/n_spotlight.php?cat=military./2009.07.21.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

Dr. FORRAY László

rabb eljussanak az ellenséges vonalak mögé. Ezen járművek egy része ejtőernyővel is ledobhatók, fel lehet rájuk szerelni nehezebb fegyvereket, híradó és kommunikációs berendezéseket is.

Vízi járművek:

- csónakok és kis hajók,
- búvárfelszerelések,

Csónakok és kis hajók

Főleg a part menti műveleteknél alkalmazzák a különleges műveleti egységek partraszállási, kijuttatási akciókhoz.

Búvárfelszerelések

A különleges műveleti csoportok búvár felszerelésének a legkorszerűbbnek kell lennie, hogy lehetővé tegyék számukra a víz alatti szélsőséges környezetben való életben maradási és azt is, hogy maradéktalanul el tudják látni feladataikat. A felszerelés részét kell még képeznie a különleges navigációs, kommunikációs berendezéseknek és a legmodernebb légzőkészülékeknek is, amelyek akár 60-80 méteres mélységbe történő merülést is lehetővé tesznek. A felszerelés kiegészíthető vízálló zsákkal, melybe a fegyvereket, híradó berendezéseket, robbanóanyagokat stb.. lehet elhelyezni. A búvár víz alatti fegyvere a szigony, illetve a búvártőr, a növényzet és egyéb anyagok átvágására, robbanóanyagok elhelyezéséhez, önvédelemre.

Híradó és kommunikációs eszközök

A különleges csoportok alkalmazásakor szintén kulcsfontosságú szereppel bírnak a híradó és kommunikációs eszközök. A biztonságos és hatékony kommunikáció minden egyes küldetéskor létfontosságú. A csoportok számára alapvető felszerelésnek kell lennie a GPS-nek, illetve a műholdas és digitális rádiórendszereknek, hiszen ezek segítségével tájékozódnak, kérhetnek segítséget és küldhetnek adatokat az előljáró szerv számára, illetve ezen eszközök alkalmazásával tartják a kapcsolatot csoporton belül. Alkalmaznak még lézeres célmegjelölő eszközöket a csapásmérő, támogató harci repülőgépekkel való kapcsolattartás céljára.

ZÁRSZÓ

Ebben a tanulmányban bemutattam, hogy a vizsgálataim alapján milyen legyen a különleges műveleti erők katonáinak ruházata, felszerelése, hogy az előttük álló kihívások követelményeinek megfeleljenek.

Leszögezhetjük, a különleges műveleti csoportoknak csak akkor van lehetőségük a kapott harci feladat maradéktalan végrehajtására, ha pár más fontos dolog (kiképzettség, felkészültség, stb.) mellett a felszerelésük, fegyverzetük is megfelel az előttük álló sokrétű követelményeknek.

Egy a jelen kor színvonalán álló honvédség fenntartása igen költséges feladat, de kijelenthetjük azt is, hogy egy „gyengébb” haderő fenntartása is majdnem ugyanannyiba kerül. A különleges alakulatok ellátását, felszerelését nem szabad különböző, főleg gazdasági okok miatt korlátok közé szorítani, be kell szerezni számukra az olyan felszerelési tárgyakat, eszközöket, amelyek az előttük álló feladatoknak a legjobban megfelelnek.

A jelenleg rendszeresített fegyvereket modernnek mondhatjuk, de mégsem felelnek meg az elvárható szintnek. Fontosnak tartom, hogy a katonáinkat szereljük fel modern fegyverrendszerekkel és ezekhez, a rendszerekhez tartozó legmodernebb optikai, lézer és infra eszközökkel is.

A jelenleg Afganisztánban missziót teljesítő egységeink számára alapvető felszerelési tárgy a rádió. Csoporton belüli hírváltásra, illetve kapcsolattartásra az előljáróval. Szükség lenne könnyű, hatékony, titkosított digitális rádiókra, melyekkel képeket, „élőképet” lehetne közölni. Nem említve a híradó eszközök kezelésének, alkalmazására történő mindenoldali felkészítésének kérdését. Mivel, kikkel legyen kompatibilis. Természetesen figyelni kell az akkumulátorok hosszú élettartamára is.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

Dr. FORRAY László

Ugyanezen katonák megerősítették abbéli nézetemet, hogy a csoportok számára feltétlenül szükséges lenne a mikro pilóta nélküli repülőgépek alkalmazása.

A rendszeresített, avagy alkalmazott harci technikának minden körülmény között azonnal hadrafoghatónak kell lennie, különben nehéz helyzetbe kerülhet a csoport.

Figyelni kell a HAHO, HALO ugrások végrehajtásához szükséges anyagok meglétére, amelyek jelen pillanatban nem 100%-ban megoldottak. Itt vetődik fel a jelenlegi, kiképző körkopolás (RS 4/4 típusú) ejtőernyők hadrafoghatósági idejének lejárása, illetve pótlásuk kérdése is. A rendszeresített helikoptereink közül egyre kevesebbet lehet felhasználni a különböző kiképzések biztosításához a mindenki előtt ismert okok miatt. Szükséges lenne új repülő eszközök megvásárlása és hadrendbe állítása. Bonyolítja a helyzetet az ejtőernyős felkészítő csoport kiválása a zászlóalj állományából.

Katonáink számára az amerikai különleges erők számára rendszeresített SPEAR⁷ elnevezésű komplex rendszert ajánlanám, amelyet jelenleg a világ egyik legjobb felszerelésének tartanak a szakemberek. Három fő összetevőből áll: a testpáncél alrendszer, a máhfa felfüggesztő alrendszer és a máhhaszák alrendszer, melyek teljes mértékben kompatibilisek egymással. Mindenképpen a hatásos védelem és a tömeg csökkentésének a helye megválasztása lenne a fő cél.

A bűvár/harci bűvárképzéshez szükséges anyagok pótlását, beszerzését is elengedhetetlennek tartom.

A különleges műveleti csoportok működéséhez, feladatuk maradéktalan ellátásához szükséges felszerelések beszerzése nagy hozzáértést igényel.

„A különleges műveleti erők jövőbeni feladatait a megelőzés, a gyors, hatékony cselekvés, a hibák csökkentése, a nagyobb nyilvánosság és a közvetlenebb irányítás egymásnak is ellenfeszülő elvárásai között kell végrehajtani. A feladatellátást segíthetik ugyan a különböző technikai fejlesztések, de továbbra is az ember lesz az, aki a legnehezebb feladatokat végzi majd, gyakran szélsőséges körülmények közepette, döntést hozva élet és halál között.”⁸

FELHASZNÁLT IRODALOM

Forray László, Holindonner Hermann: A különleges felderítő erők helye és szerepe a korszerű nemzeti haderőben, Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, 2005. 4. sz.

Szarka Csaba: A különleges erők szerepe a XXI. század hadviselésében. Szakdolgozat. ZMNE. 2005.

7 SPEAR – Special Operations Forces Personal Equipment Advanced Requirements - Különleges Műveleti Erők Személyi Felszerelés Továbbfejlesztett Követelmények

8 Szarka Csaba: A különleges erők szerepe a XXI.-ik század hadviselésében. Szakdolgozat. ZMNE. 2005. p. 66